

HERENTALS

Klimaatverandering dwingt steden om hemel- en rivierwater beter te bufferen

Olympiadelaan wordt nieuwe toegangspoort van groenere stad

De Olympiadelaan in Herentals met daaronder de Kleine Nete. FOTO: MIA LYDENS

De Olympiadelaan in Herentals opbreken en heraanleggen langs de spoorlijn Herentals-Mol of de Olympiadelaan laten liggen waar ze ligt, maar ze op pijlers zetten als een lange brug dwars over de groene vallei van de Kleine Nete, aan de achterkant van het AZ Herentals. Die keuze moeten de stad en haar inwoners maken bij de geplande totale herinrichting van het 'signaalgebied' Olympiadelaan. Een gebied waar water meer ruimte moet krijgen, als antwoord op de klimaatverandering. Compleet met een nieuwe stadsvest erbovenop. En dan moet er wellicht ooit ook nog een nieuw ziekenhuis bij.

In Herentals begonnen ze na te denken over het grotendeels groene gebied aan weerszijden van de Olympiadelaan toen het AZ Herentals jaren geleden aangaf dat het tegen 2045 het uit zijn voegen barstende ziekenhuis langs de Nederrij liefst naar de overkant van de spoorlijn Herentals-Mol zag verhuizen. Naar het stuk in woonuitbreidingsgebied waar vandaag de volkstuintjes liggen.

Meer waterberging nodig

Intussen is die vraag voor een strategische stadsontwikkeling ingehaald door een nog grotere urgentie: de klimaatverandering dwingt de stad haar waterhuishouding veel beter op orde te brengen.

De Vlaamse regering benoemde het projectgebied langs de Olympiadelaan tot 'signaalgebied', om het watervraagstuk – de berging, het ophouden en het infiltreren van water – beter te managen. Enter de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Daar stapten ze samen met de stad in een Europees project en maakten ze een mas-

terplan. Of eigenlijk twee. Met als doel de vallei van de Kleine Nete te gebruiken als wapen tegen de klimaatverandering.

Historische vesten keren terug

"Dit is een uitgelezen kans om de vallei van de Kleine Nete weerkrachtiger te maken", zegt ingenieur Marc Florus, diensthoofd van

de buitendienst 'Nete en Beneden-Schelde' bij de milieumaatschappij VMM.

Om de Netevallei rond de Olympiadelaan in te richten als een ecologische corridor dwars door de stad, en om tegelijkertijd het zeventien hectare grote gebied, dat op kaart de vorm van een strijkijzer heeft, klimaatrobust

te maken, legt de VMM twee scenario's voor.

"In alle scenario's krijgt de Kleine Nete enkele nieuwe meanders, blijft het beschermd stadsgezicht met de Katenberg bewaard én worden de historische vesten hersteld. Meer zelfs: de historische vesten zullen een belangrijke rol gaan spelen in de waterberging van het gebied, en zullen onder andere als bufferbekken dienen voor de regenwaterafvoer van de stationswijk," verduidelijkt Marc Florus.

Hij benadrukt dat het project langs de Olympiadelaan past in een breder geheel van het rivierherstelproject van de Kleine Nete. "Zopas raakte even stroomopwaarts al het bufferbekken aan de Hellekens af en eind 2022 hopen we ook de oude meanders van de Nete tussen Herentals en Lichtaart opnieuw te laten bevloeien door Netewater. Zonet zijn we ook tussen de N19 (de Lichtaartseweg), vlak bij Bobbejaanland, en het Olens Broek begonnen met het achteruit trekken van de oevers voor de verbreding van de Kleine Nete daar."

"Keuzes maken"

In Herentals is burgemeester Mien Van Olmen (CD&V) al langer enthousiast over wat ze graag 'de nieuwe stadspoort voor Herentals' noemt.

"Het project biedt de kans om een landschappelijke overgang te realiseren die de Kempense Heu-

velrug, het vallei gebied van de Kleine Nete én het historisch centrum van Herentals met elkaar verbindt", zegt Mien Van Olmen. "We willen ook graag de natuur en onze historische troeven verbinden met de ziekenzorg van het AZ. Onze bewoners willen we hier nauw bij betrekken. We nodigen iedereen van harte uit om het project te leren kennen via de online infoavond (zie kadertje), de geleide wandelingen en de infoborden op het terrein."

Het stadsbestuur wil dit project graag koppelen aan een ander ambitieus plan: de heraanleg van de as Augustijnenlaan-Belgiëlaan, die de historische stadskern aflijnt en die in het verlengde ligt van de Olympiadelaan.

Burgemeester Van Olmen: "We zoeken naar meer verweving van water en natuur. Alles ligt op tafel, we moeten nu gewoon keuzes maken."

Op zoek naar centen

De provincie Antwerpen, Stad Herentals, de Vlaamse Milieumaatschappij, Departement Omgeving, het Agentschap Natuur en Bos en het Agentschap Onroerend Erfgoed pakken het project samen aan. De provincie wil nu met de opmaak van een Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP) zorgen dat het gebied zo wordt ingericht dat de stedelijke functies in evenwicht zijn met recreatie, natuur, erfgoed en water.

Marc Florus

Vlaamse Milieumaatschappij

"Het project langs de Olympiadelaan past in een breder geheel van een rivierherstelproject van de Kleine Nete."

maatschappij, Departement Omgeving, het Agentschap Natuur en Bos en het Agentschap Onroerend Erfgoed pakken het project samen aan. De provincie wil nu met de opmaak van een Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP) zorgen dat het gebied zo wordt ingericht dat de stedelijke functies in evenwicht zijn met recreatie, natuur, erfgoed en water.

"De uitdaging is om in de schaarse open ruimte dit in balans met andere functies te realiseren," stelt gedeputeerde Luk Lemmens

(N-VA), voorzitter van de stuurgroep. "We moeten zorgzaam omspringen met de natuur als we de volgende generaties een leefbare woonomgeving, stad en wereld willen doorgeven."

Burgemeester Mien Van Olmen en schepenvan Ruimtelijke Ordening Pascal Van Nueten (N-VA) benadrukken dat er al constructieve gesprekken zijn geweest tussen de stad en SKS Herentals en de gebruikers van de volkstuintjes. "We gaan voor hen een goede oplossing zoeken."

Na tien jaar voorbereiding heeft de stad nog deze legislatuur aan de herinrichting van het gebied te beginnen. "Stapsgewijs. Je kunt dat gefragmenteerd doen", zo luidt het. Een eerste aanzet wordt nog dit jaar gegeven met het opnieuw aansluiten van de vesten in het park van Le Paige op de Kleine Nete.

Tegelijk start de zoektocht naar geld om al die plannen te financieren.

MARC HELSEN

Optie 1: Olympiadelaan op zelfde plaats als brug op peilers die vallei overspant

In dit scenario wordt ingezet op stedelijke ontwikkeling en groen. De Kleine Nete krijgt ook opnieuw ruimte, onder meer door de huidige dijken af te graven en ze naar de zijkant van de vallei te brengen. Zo kan de 'Nete' er weer overstromen. Er worden ook opnieuw enkele polen aangelegd. Ruimte voor natte natuur dus.

Een nieuwe stadsvest zal het water bufferen, onder meer door het hemelwater dat vanuit de binnenstad afvloeit op te vangen via een regenwaterriool die vanaf het station via de Hikstraat en de Nederrij tot aan de dichtgegooid Vliet (onder Herentalsenaren ook bekend als 'het Molenwater') loopt. Uiteraard zal het Vlietje vanaf de Nederrij dan weer worden opengemaakt in de richting van de Netevallei, en uitmonden in de nieuw aangelegde vest.

In dit scenario wordt de Olympiadelaan heraanlegd op peilers, als een lange brug, dwars over het gebied, zodat het water eronderdoor stroomt.

Natuurlijk heeft dit ruimtelijke consequenties: de voetbalterreinen van SKS Herentals en de volkstuintjes zullen moeten verhuizen en krijgen elders een plek in de stad. Net als een stuk van het verkeerspark. (hhm)

De historische kaart van Herentals anno 1550-1565 van Jacob Van Deventer van Herentals, met daarbovenop de route van de infowandelingen langsheen de thematische infopanelen. FOTO: RR

Online infomoment en wandelingen

- Op donderdag 10 juni is er van 19.30 tot 21u een online infomoment voor de Herentalsenaren op het YouTube-kanaal van de stad Herentals.
- Vanaf zondag 13 juni kun je een geleide wandeling in het gebied volgen. In kleine groepjes trek je langs nieuwe infoborden langs de wandelroute. Via QR-codes op de infoborden krijg je historische commentaar. Alle projectpartners zijn die dag ook aanwezig voor meer toelichting.
- Vanaf 14 juni kun je de infowandelingen ook op eigen houtje doen. De infoborden blijven staan tot eind september. De wandelroute kun je vanaf 14 juni downloaden via www.provincieantwerpen.be/kleine-neteherentals.
- Je krijgt er dan de fantastische 16de-eeuwse kaart van Jacob Van Deventer bij, die als leidraad dient voor de wandeling en die na bijna vijfhonderd jaar nog heel goed als gids voor het projectgebied kan dienen. (hhm)

Optie 2: Olympiadelaan opbreken en heraanleggen tegen de spoorlijn

Hier krijg je een gelijkaardig scenario qua waterberging en het herstellen van de historische stadsvest, maar de vest zal hier prominenter zijn. De Olympiadelaan wordt als het ware 'uitgegraven' en netjes opgelijnd naast de spoorlijn en de nieuwe fiets-ostrade van de provincie.

De vallei zal hierdoor nog meer ademsruimte krijgen. Vanaf het station duik je dan meteen in de groene natuur van de Netevallei. Wel schiet de winkel van Aveve er dan (een stuk van) zijn parkeerterrein bij in. (hhm)

Stroomopwaarts van het signaalgebied raakte het bufferbekken aan de Hellekens al af. FOTO: MARC HELSEN